

SENAT
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
X KADENCJA

Warszawa, dnia 7 września 2022 r.

Druk nr 754 S

SPRAWOZDANIE

KOMISJI BUDŻETU I FINANSÓW PUBLICZNYCH,
KOMISJI PRAW CZŁOWIEKA, PRAWORZĄDNOŚCI I PETYCJI

oraz

KOMISJI USTAWODAWCZEJ

o projekcie ustawy o zmianie ustawy – Kodeks cywilny, ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (druk nr 754)

Marszałek Senatu w dniu 7 lipca 2022 r. skierował do Komisji Ustawodawczej, Komisji Praw Człowieka, Praworządności i Petycji oraz Komisji Budżetu i Finansów Publicznych projekt ustawy o zmianie ustawy – Kodeks cywilny, ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych w celu rozpatrzenia go w pierwszym czytaniu.

Komisje na wspólnych posiedzeniach w dniach 19 lipca oraz 7 września 2022 r. rozpatrzyły w pierwszym czytaniu przedstawiony przez wnioskodawców projekt ustawy, wprowadziły do niego poprawki i wnoszą o przyjęcie przez Senat jednolitego, załączonego projektu ustawy oraz projektu uchwały w sprawie wniesienia do Sejmu tego projektu ustawy.

Przewodniczący Komisji
Ustawodawczej
(-) Krzysztof Kwiatkowski

Przewodniczący Komisji
Budżetu i Finansów Publicznych
(-) Kazimierz Kleina

Zastępca Przewodniczącego Komisji
Praw Człowieka, Praworządności i Petycji
(-) Michał Seweryński

UCHWAŁA
SENATU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

z dnia

w sprawie wniesienia do Sejmu projektu ustawy o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych

Na podstawie art. 118 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r., Senat wnosi do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej projekt ustawy o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych.

Jednocześnie upoważnia pana senatora Leszka Czarnobaja do reprezentowania Senatu w pracach nad projektem.

U S T A W A

z dnia

o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych

Art. 1. W ustawie z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2021 r. poz. 1805, z późn. zm.¹⁾) po art. 37² dodaje się art. 37³ w brzmieniu:

„Art. 37³. Powództwo o roszczenie wynikające z umowy o świadczenie usług lub wykonywania czynności na rzecz osoby fizycznej przez instytucję finansową w rozumieniu art. 4 pkt 4 ustawy z dnia 5 sierpnia 2015 r. o nadzorze makroostrożnościowym nad systemem finansowym i zarządzaniu kryzysowym w systemie finansowym (Dz. U. z 2022 r. poz. 963 i 1488) skierowane przeciwko tej instytucji albo jej następcy prawnemu można wytoczyć przed sąd właściwy dla miejsca zamieszkania powoda, chyba że właściwość sądu dla dochodzenia takiego roszczenia została określona w przepisach szczególnych.”.

Art. 2. W ustawie z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz. U. z 2022 r. poz. 1125) wprowadza się następujące zmiany:

1) po art. 13a dodaje się art. 13aa w brzmieniu:

„Art. 13aa. W sprawach o roszczenia wynikające z umowy o świadczenie usług lub wykonywania czynności na rzecz osoby fizycznej przez instytucję finansową w rozumieniu art. 4 pkt 4 ustawy z dnia 5 sierpnia 2015 r. o nadzorze makroostrożnościowym nad systemem finansowym i zarządzaniu kryzysowym w systemie finansowym (Dz. U. z 2022 r. poz. 963 i 1488) skierowane przeciwko tej instytucji albo jej następcy prawnemu od strony będącej osobą fizyczną przy wartości przedmiotu sporu lub wartości przedmiotu zaskarżenia wynoszącej ponad 20 000 złotych pobiera się opłatę stałą w kwocie 1000 złotych.”;

2) w art. 13d wyrazy „art. 13, art. 13a i art. 13b” zastępuje się wyrazami „art. 13–13b”.

¹⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2021 r. poz. 1981, 2052, 2262, 2270, 2289, 2328 i 2459 oraz z 2022 r. poz. 1, 366, 480, 807, 830, 974, 1098, 1301, 1371, 1692 i 1855.

Art. 3. Przepis art. 37³ ustawy zmienianej w art. 1 stosuje się także do roszczeń wskazanych w tym przepisie, które powstały przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, i w odniesieniu do których powództwo nie zostało wniesione przed tym dniem.

Art. 4. Przepis art. 13aa ustawy zmienianej w art. 2 stosuje się do pism podlegających opłacie wnoszonych od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy.

Art. 5. Ustawa wchodzi w życie po upływie 30 dni od dnia ogłoszenia.

UZASADNIENIE

1. Cel projektowanej ustawy oraz rzeczywisty stan w dziedzinie, która ma być regulowana

Mankamenty obecnie obowiązującego prawa w zakresie bezpieczeństwa rynku finansowego, których widocznym przejawem stała się liczna grupa poszkodowanych działalnością GetBack S.A, stały się asumptem do podjęcia prac nad niniejszą nowelizacją. Szkody majątkowe powstałe na skutek braku zrealizowania świadczeń wynikających z nabytych obligacji opiewają na kwotę przekraczającą 2,5 miliarda złotych, zaś liczbę nabywców obligacji emitowanych przez GetBack S.A., którzy nie odzyskali zainwestowanych środków ocenia się na ponad 9 tysięcy osób.

Sprawa „afery GetBack” ma swój początek w 2017 r., jednakże pod koniec 2020 r. nastąpiła istotna zmiana okoliczności, które tym bardziej uzasadniają celowość podjęcia prac legislacyjnych. W dniu 30 grudnia 2020 r. wydana została decyzja Bankowego Funduszu Gwarancyjnego o przymusowej restrukturyzacji Idea Banku S.A. i jego przejęciu przez Bank Pekao S.A. z wyłączeniem roszczeń związanych z dystrybucją obligacji GetBack S.A. Decyzja ta została wydana na podstawie przepisów ustawy z dnia 10 czerwca 2016 r. o Bankowym Funduszu Gwarancyjnym, systemie gwarantowania depozytów oraz przymusowej restrukturyzacji (dalej „BankFGwU”), które to przepisy mają znaczący wpływ na przebieg postępowań sądowych toczących się z udziałem podmiotu w restrukturyzacji, co ma bezpośredni wpływ na sytuację prawną obligatariuszy GetBack S.A.

W pierwszej kolejności należy wskazać, że w ocenie projektodawców nie ma wątpliwości, iż wszczęcie przymusowej restrukturyzacji wobec Idea Banku spowodowało, iż nie posiada on obecnie wystarczającego majątku (de facto żadnego) na zaspokojenie potencjalnych roszczeń obligatariuszy GetBack S.A., którzy nabyli obligacje za pośrednictwem Idea Banku S.A. W Idea Bank S.A. pozostawiono jedynie niewielkie aktywa (ich wartość nie jest znana), z których między innym pokrywane jest wynagrodzenie administratora, a zobowiązania klientów Idea Banku S.A. i obligatariuszy GetBack S.A. związane z dystrybucją przez Idea Bank S.A. przedmiotowych obligacji nie zostały przejęte przez podmiot przejmujący – Bank Pekao S.A. Ponadto, zgodnie z art. 135 ust. 1 BankFGwU, postępowanie egzekucyjne lub zabezpieczające skierowane do majątku podmiotu

w restrukturyzacji wszczęte przed wszczęciem przymusowej restrukturyzacji podlega umorzeniu. Dodatkowo, mając na uwadze art. 135 ust. 2 BankFGwU, w czasie trwania przymusowej restrukturyzacji w stosunku do podmiotu w restrukturyzacji niedopuszczalne jest wszczęcie postępowania egzekucyjnego i postępowania zabezpieczającego. Powyższe de facto powoduje, że obligatariusze GetBack S.A. pomimo uzyskania postanowienia sądu powszechnego w przedmiocie udzielenia zabezpieczenia ich żądań poprzez zajęcie wierzytelności znajdujących się na rachunku bankowym Idea Bank, nie mogą powyższego zabezpieczenia wykonać, a nawet idąc dalej, po uzyskaniu prawomocnego korzystnego wyroku zasądającego na ich rzecz zwrot środków, które zainwestowali w obligacje GetBack S.A. za pośrednictwem Idea Bank, nie mogą przedmiotowego wyroku wykonać. Również nie bez znaczenia pozostają postanowienia art. 176 § 2 Kodeksu postępowania cywilnego, zgodnie z którym sąd zawiesi na wniosek Bankowego Funduszu Gwarancyjnego postępowanie, w którym podmiot w restrukturyzacji – tutaj Idea Bank S.A. – jest stroną. Sąd jest związany takim wnioskiem, więc zawieszenie postępowania następuje obligatoryjnie po jego złożeniu; podjęcie zawieszono postępowania następuje również wyłącznie na wniosek BFG.

Niekorzystna sytuacja dotyczy także obligatariuszy GetBack S.A., którzy nabyli obligacje za pośrednictwem Getin Noble Bank S.A. (bank ten był drugim najczęstszym pośrednikiem w nabywaniu rzeczonych obligacji). Getin Noble Bank S.A. znajduje się obecnie w bardzo złej sytuacji finansowej. Wysoce prawdopodobne jest zatem, że bank ten w najbliższym czasie znajdzie się w stanie upadłości i zaprzestanie kontynuacji działalności, tym samym poszkodowani obligatariusze GetBack S.A. nie będą w stanie odzyskać środków pieniężnych zainwestowanych w obligacje GetBack od pozwanego banku, który ponosi odpowiedzialność za wprowadzanie konsumentów w błąd co do oferowanego produktu i narażenie ich na stratę 100% zainwestowanych środków.

Powyższe okoliczności mają duże znaczenie w kontekście projektowanych zmian, bowiem znaczna część obligacji GetBack S.A. została nabyta za pośrednictwem Idea Banku S.A. oraz Getin Noble Bank S.A. Obecnie natomiast, w wyniku wydania decyzji przez BFG o przymusowej restrukturyzacji Idea Bank S.A. oraz w obliczu rychłej upadłości Getin Noble Bank S.A. dochodzenie roszczeń przeciwko owym podmiotom jest znacznie utrudnione, przez co koniecznym jawi się kierowanie roszczeń z tytułu nabycia obligacji GetBack S.A. również przeciwko innym odpowiedzialnym podmiotom.

Przedstawiona powyższej sytuacji obligatariuszy GetBacku S.A. ukazuje złożoność zagadnień związanych z funkcjonowaniem na rynku finansowym nieprofesjonalnych uczestników tego rynku i potwierdza konieczność podjęcia prac legislacyjnych, które wzmocnią tą ochronę.

W literaturze przedmiotu podkreśla się, iż stabilność systemu finansowego mieści się w ramach zakresu pojęciowego „dobra wspólnego” mającego swoje umocowanie w Konstytucji RP. Przyjmując, że Rzeczpospolita jako państwo jest dobrem wspólnym wszystkich obywateli (art. 1 Konstytucji RP) przez co rozumie się *„sumę wszystkich warunków życia społecznego, dzięki którym osoby, rodziny i zrzeszenia mogą pełniej i łatwiej osiągnąć swą doskonałość, i polega ono przede wszystkim na poszanowaniu przyrodzonych praw oraz obowiązków osoby ludzkiej”*¹⁾ można stwierdzić, iż rynek finansowy, będąc jednym z najistotniejszych elementów systemu państwowego, stanowi część tego dobra. Traktowanie stabilności systemu finansowego jako dobra wspólnego, którego utrzymanie leży w interesie całego społeczeństwa, uzasadnia przyzwolecie instytucjom państwowym na ingerencję i interwencję w sektorze finansowym.²⁾

*„Podmioty systemu finansowego pełnią w gospodarce rolę instytucji zaufania publicznego. (...) Ponoszą społeczną odpowiedzialność za swoje działania, a także oddziaływanie na otoczenie. Podmioty systemu finansowego nie mogą ograniczać się w swojej działalności do dbania o własne interesy. System finansowy pełni w stosunku do gospodarki rolę służebną. Ma za zadanie zapewnić dobrobyt społeczeństwu i zrównoważony wzrost gospodarczy kraju. Zapewnienie bezpieczeństwa funkcjonowania instytucji wchodzących w skład systemu finansowego, a także ograniczanie ryzyka destabilizacji całego systemu ma ścisły związek z jakością funkcjonowania gospodarki państwa.”*³⁾ Podkreśla się także, iż rolą organów państwa, jest tworzenie odpowiednich ram prawnych zapewniających bezpieczeństwo finansowe obywatelom oraz ich egzekwowanie, gdyż instytucje, które są darzone przez społeczeństwo zaufaniem nie mogą stosować praktyk budzących wątpliwości co do ich zgodności z zasadami etyki, a przede wszystkim obowiązującym prawem. Zysk nie

¹⁾ red. Piotr Tuleja, *Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej. Komentarz*, Warszawa 2019, str. 26

²⁾ Tomasz Nieborak, *Rynek finansowy jako dobro wspólne*, Ruch Prawniczy, Ekonomiczny i Socjologiczny, 2017, z. 3, str. 172.

³⁾ Agnieszka Alińska, Katarzyna Wasiak, *Czy stabilność systemu finansowego można uznać za dobro publiczne?*, Zeszyty Naukowe Wydziałowe Uniwersytetu Ekonomicznego w Katowicach „Studia Ekonomiczne”, Finanse – Problemy – Decyzje 2014, część 1, red. T. Famulska, K. Znanięcka, Wydawnictwo Uniwersytetu Ekonomicznego w Katowicach, Katowice 2014, s. 27

może być głównym wyznacznikiem działania instytucji zaufania publicznego, które muszą przestrzegać i dbać o wysokie standardy uczciwości w stosunku do konsumentów.⁴⁾

Analizując sytuację inwestora indywidualnego na rynku finansowym należy podkreślić szczególną nierówność jego pozycji w odniesieniu do podmiotów działających na tym rynku, o czym przesądza: skomplikowany charakter rynku kapitałowego, złożoność relacji podmiotowych na tym rynku, wysokie wartości praw majątkowych będących przedmiotem obrotu, ogólne znaczenie instytucji ochrony praw inwestorów dla integralności i prawidłowości działania mechanizmów rynku kapitałowego oraz dynamicznie zmieniające się stosunki społeczno-gospodarcze.⁵⁾ Przewaga instytucji finansowych nad szeroko rozumianym konsumentem rynku finansowego w sferze ekonomicznej, technologicznej i kontraktowej wzrasta, a pozycja konsumenta staje się słabsza, jeśli patrzeć nań przez pryzmat prywatnoprawnej i teoretycznoprawnej równości stron.

Powyższe rozważania wskazują na potrzebę pochylenia się nad regulacją, która kompleksowo ureguluje kwestie ochrony inwestora indywidualnego na rynku finansowym (tj. osoby fizycznej działającej na rynku finansowym), mając przy tym na względzie szczególną pozycję tegoż inwestora jako słabszej strony stosunku prawnego, co uzasadniałoby wykorzystanie do jego ochrony instrumentów prawnych przysługujących konsumentom.

Niniejsza nowelizacja ma na celu jedynie **wzmocnienie pozycji procesowej** osób fizycznych przy dochodzeniu roszczeń wynikających z umów o świadczenie usług lub wykonywania czynności na rzecz tych osób przez instytucje finansowe w rozumieniu art. 4 pkt 4 ustawy z dnia 5 sierpnia 2015 r. o nadzorze makroostrożnościowym nad systemem finansowym i zarządzaniu kryzysowym w systemie finansowym (Dz. U. z 2022 r. poz. 963 i 1488), dalej „ustawa o NM”, skierowanych przeciwko tym instytucjom lub ich następcom prawnym. Projekt ogranicza się do wprowadzenia właściwości miejscowej przemiennej oraz ustalenia obniżonej opłaty sądowej przy dochodzeniu tych roszczeń.

Projektowana regulacja odnosi się do roszczeń osób fizycznych wynikających z umowy o świadczenie usług finansowych zawartej pomiędzy osobą fizyczną a instytucją finansową albo wykonania czynności na rzecz osoby fizycznej przez instytucję finansową w sytuacji gdy umowa nie została zawarta. Proponowane przepisy dotyczą szeroko rozumianych umów o

⁴⁾ Tamże, s. 27.

⁵⁾ Konrad Osajda *Ochrona inwestora – konsumenta na rynku instrumentów finansowych (ryнку kapitałowym)*, Państwo i Prawo, 2021 r. z. 4, s. 23

świadczenie usług na rynku finansowym, ponadto dotyczą także stanów faktycznych, w których – w oparciu o obowiązujące przepisy prawne – instytucje finansowe dokonywały czynności na rzecz inwestorów (osób fizycznych) bez zawierania z nimi umów, kierując propozycję nabycia obligacji w ramach tzw. oferty prywatnej.

Instytucja finansowa zdefiniowana w ustawie o NM to każda instytucja oraz inny podmiot objęty nadzorem Komisji Nadzoru Finansowego, o którym mowa w ustawie z dnia 21 lipca 2006 r. o nadzorze nad rynkiem finansowym (Dz. U. z 2020 r. poz. 2059). Tym samym w celu skorzystania z projektowanych ułatwień konieczne jest uprzednie ustalenie, czy podmiot, przeciwko któremu skierowane jest powództwo jest instytucją finansową w rozumieniu ustawy o NM, a więc czy objęty został nadzorem Komisji Nadzoru Finansowego.

Odnosząc się do zakresu podmiotowego beneficjentów tego projektu należy zauważyć, iż specyfika rynku finansowego (o czym była mowa powyżej) uzasadnia objęcie regulacją nie tylko konsumentów w rozumieniu art. 22¹ Kodeksu cywilnego (za konsumenta uważa się osobę fizyczną dokonującą z przedsiębiorcą czynności prawnej niezwiązanej bezpośrednio z jej działalnością gospodarczą lub zawodową), ale także innych osób fizycznych, które powinny być chronione na rynku finansowym.

Należy przypomnieć, iż art. 76 Konstytucji RP, który zobowiązuje władze publiczne do ochrony konsumentów, użytkowników i najemców jako słabszych uczestników obrotu gospodarczego przed działaniami zagrażającymi ich zdrowiu, prywatności i bezpieczeństwu oraz przed nieuczciwymi praktykami rynkowymi nie definiuje podmiotów podlegających ochronie. Konsumenti, użytkownicy i najemcy w rozumieniu art. 76 ustawy zasadniczej to kategoria zbiorcza obejmująca słabszych uczestników obrotu gospodarczego. Pojęciom tym nie należy przypisywać znaczenia wynikającego z przepisów ustawowych (wyroki TK: sygn. K 37/03, P 7/09, P 1/10)⁶⁾. Przepis ten sugeruje, że sytuacji konsumenta i podmiotu profesjonalnego nie można traktować jako „podobnej” z punktu widzenia zasady równości, zaś „uprzywilejowaną” pozycję konsumenta należy postrzegać w kategoriach działań o charakterze wyrównawczym. Potwierdzeniem takiej interpretacji art. 76 Konstytucji jest stanowisko Trybunału Konstytucyjnego, który jednoznacznie stwierdził, że zakres ochrony wynikający z art. 76 ustawy zasadniczej jest szerszy niż zakres ochrony wynikający z art. 22¹ Kodeksu cywilnego (wyrok TK, sygn. K 37/07).

⁶⁾ red. Piotr Tuleja, *Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej. Komentarz*, Warszawa 2019, str.252.

Mając na uwadze, iż Konstytucja zobowiązuje organy państwa do ochrony słabszych uczestników rynku nie należy ograniczać ochrony osób fizycznych działających na rynku finansowym wyłącznie do konsumenta w rozumieniu Kodeksu cywilnego.

2. Różnice między obowiązującym a projektowanym stanem prawnym

Rozwiązaniem prawnym, które ma ułatwić osobom fizycznym, w tym obligatariuszom GetBack S.A., dochodzenie praw w postępowaniu sądowym jest wprowadzenie zmian do przepisów o właściwości miejscowej przemiennej w ustawie z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (dalej „Kpc”). Stosownie do art. 30 Kpc powództwo przeciwko osobie prawnej lub innemu podmiotowi niebędącemu osobą fizyczną wytacza się według miejsca jego siedziby. Jednocześnie nowelizacją Kpc z dnia 4 lipca 2019 r (Dz. U. z 2019 r. poz. 1460) dodano art. 37² § 1 Kpc, który stanowi, iż powództwo o roszczenie wynikające z czynności bankowej przeciwko bankowi, innej jednostce organizacyjnej uprawnionej do wykonywania czynności bankowych lub ich następcom prawnym można wytoczyć przed sąd właściwy dla miejsca zamieszkania albo siedziby powoda. Przepis ten stosuje się także do powództwa przeciwko bankowi hipotecznemu lub jego następcy prawnemu o roszczenie wynikające z czynności banku hipotecznego. Celem wprowadzenia przywołanej regulacji do przepisów o właściwości miejscowej przemiennej było ograniczenie wpływu spraw o roszczenia z czynności bankowych do najbardziej obciążonych pracą sądów położonych w największych miastach, w których siedzibę mają banki, banki hipoteczne lub inne jednostki organizacyjne uprawnione do wykonywania czynności bankowych.

Korzyści wynikające z przedstawionej regulacji stały się asumptem do zaproponowania regulacji ukształtowanej na wzór art. 37² Kpc w odniesieniu do roszczeń skierowanych przeciwko innym instytucjom finansowym. Zdaniem projektodawców, reguły dotyczące ustalenia właściwości miejscowej sądu w sprawach przeciwko tym podmiotom powinny w pierwszym rzędzie uwzględniać interes ich klientów. O ustaleniu właściwości miejscowej sądu nie może decydować wyłącznie siedziba instytucji finansowej, która najczęściej mieści się w Warszawie, ewentualnie w innym dużym mieście. W ten sposób doszłoby do nieproporcjonalnie dużego obciążenia sądów właściwości ogólnej.

Odnosząc się do „afery GetBack” należy dostrzec, iż obligatariusze, którzy nabyli obligacje od GetBack S.A. nabywali je nie za pośrednictwem banku, ale bezpośrednio od GetBack S.A. albo za namową indywidualnych doradców finansowych. Takie osoby, chcąc

pozwać podmioty odpowiedzialne za szkodę, muszą wytoczyć powództwo według miejsca siedziby podmiotu odpowiedzialnego. Najczęściej okazuje się, że odległość między miejscem zamieszkania poszkodowanego a siedzibą podmiotu odpowiedzialnego jest znaczna, zaś poszkodowani to osoby w większości w podeszłym wieku, których sytuacja finansowa jest bardzo trudna, gdyż potraciły one swoje życiowe oszczędności, stąd dochodzenie przez nich roszczeń w miejscu wskazanym przez obowiązujące regulacje Kpc jest istotną przeszkodą. Ważne jest, aby ułatwić dostęp do sądu osobom poszkodowanym w takim przypadku, analogicznie jak przy nabyciu obligacji za pośrednictwem banku, poprzez umożliwienie wytoczenia powództwa przed sąd miejsca zamieszkania powoda.

W związku z powyższym należy rekomendować ustawowe rozszerzenie uprawnienia do wytaczania powództwa o roszczenie wynikające z umowy o świadczenie usług lub wykonywania czynności na rzecz osoby fizycznej przez instytucję finansową w rozumieniu art. 4 pkt 4 ustawy o NM, skierowane przeciwko tej instytucji albo jej następcy prawnemu przed sąd właściwy dla miejsca zamieszkania powoda; przyjęcie takiego rozwiązania wiąże się z dodaniem art. 37³ w Kpc.

Przepis ten nie będzie się odnosił do roszczeń z czynności bankowych dochodzonych na podstawie art. 37² § 1 lub 2 Kpc, a także nie będzie odnosił się do tych roszczeń, dla których właściwość sądu została określona w przepisach szczególnych. Jako szczególną regulację należy wskazać art. 10 ustawy z dnia 11 września 2015 r. o działalności ubezpieczeniowej i asekuracyjnej (Dz. U. z 2021 r. poz. 1130 z późn. zm.) oraz art. 20 i art. 34a ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych (Dz. U. z 2022 r. poz. 621 z późn. zm.).

Projekt zmierza także do wprowadzenia zmian w ustawie z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (dalej „uksc”) zmierzających do zmniejszenia wysokości opłaty sądowej ponoszonej przez osoby fizyczne w sprawach o roszczenia przeciwko instytucjom finansowym.

W obowiązującym stanie prawnym strona dochodząca roszczeń w postępowaniu sądowym jest obowiązana – co do zasady (z wyjątkiem sytuacji, w której sąd zwolni stronę od kosztów sądowych) – do uiszczenia kosztów sądowych obejmujących opłaty i wydatki. Zgodnie z aktualnym brzmieniem art. 13 uksc w sprawach o prawa majątkowe przy wartości

przedmiotu sporu lub wartości przedmiotu zaskarżenia do 20 000 złotych pobierana jest od pisma opłata stała ustalona według wartości przedmiotu sporu/zaskarżenia w kwocie do 1 000 złotych, zaś w sprawach o prawa majątkowe przy wartości przedmiotu sporu/zaskarżenia ponad 20 000 złotych pobierana jest opłata stosunkowa wynosząca 5% tej wartości, nie więcej jednak niż 200 000 złotych.

W sprawach o roszczenia majątkowe o wartości ponad 20 000 złotych (roszczenia poszkodowanych obligatariuszy GetBack S.A. często przekraczają tę kwotę) wysokość opłaty sądowej może być zatem znaczna i wynosić kilkanaście tysięcy złotych. Zgodnie z obowiązującym art. 13a uksc w sprawach o roszczenia wynikające z czynności bankowych od strony będącej konsumentem lub osobą fizyczną prowadzącą gospodarstwo rodzinne przy wartości przedmiotu sporu/zaskarżenia wynoszącej ponad 20 000 złotych pobierana jest opłata stała w kwocie 1 000 zł. W ocenie projektodawców, w celu ułatwienia dochodzenia roszczeń od instytucji finansowych niebędących bankami, które bezpośrednio lub pośrednio odpowiedzialne są za wprowadzenie, oferowanie i emitowanie, a także inne czynności związane z obrotem papierami wartościowymi na rynku finansowym zasadnym jest wprowadzenie w uksc rozwiązań analogicznych do przepisów dotyczących opłat pobieranych od konsumentów dochodzących roszczeń wynikających z czynności bankowych.

Projekt przewiduje zatem dodanie art. 13aa, zgodnie z którym w sprawach o roszczenia wynikające z umowy o świadczenie usług lub wykonywania czynności na rzecz osoby fizycznej przez instytucję finansową w rozumieniu art. 4 pkt 4 ustawy z dnia 5 sierpnia 2015 r. o nadzorze makroostrożnościowym nad systemem finansowym i zarządzaniu kryzysowym w systemie finansowym (Dz. U. z 2022 r. poz. 963 i 1488) skierowane przeciwko tej instytucji albo jej następcy prawnemu od strony będącej osobą fizyczną przy wartości przedmiotu sporu lub wartości przedmiotu zaskarżenia wynoszącej ponad 20 000 złotych pobierana będzie od pisma opłata stała w kwocie 1 000 złotych.

W projektowanych art. 3 i 4 zaproponowano rozwiązania intertemporalne. Przepis art. 3 odnosi się do właściwości sądu przy dochodzeniu roszczeń osób fizycznych skierowanych przeciwko instytucjom finansowym, które powstały przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy. Przepis przesądza o możliwości skorzystania z art. 37³ Kpc przy dochodzeniu tych roszczeń, jeżeli powództwo o roszczenie nie zostało wniesione przed wejściem w życie tej ustawy. Treść art. 4 przesądza, iż nowa regulacja zamieszczona w art. 13aa uksc ma

zastosowanie do pism podlegających opłacie, wnoszonych po dniu wejścia w życie tej nowelizacji.

Ze względu na wagę projektowanych zmian, proponuje się aby nowe przepisy weszły w życie po upływie 30 dnia od dnia ogłoszenia, o czym przesądza art. 5 projektu ustawy.

3. Konsultacje

Nadesłane w ramach konsultacji opinie i uwagi zostały zamieszczone na senackiej stronie internetowej. Wyniki konsultacji są przedstawione w Ocenie Skutków Regulacji.

4. Oświadczenie o zgodności z prawem Unii Europejskiej

Projekt ustawy jest zgodny z prawem Unii Europejskiej.

Tytuł projektu: ustawa o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych

Data sporządzenia: 7 września 2022 r.

Przedstawiciel wnioskodawcy:

Senator Leszek Czarnobaj

Źródło: grupa senatorów

Osoby odpowiedzialne za projekt w Biurze Legislacyjnym:

Renata Bronowska, główny legislator, 22 694 95 60

w zakresie OSR:

Marian Fałek, główny ekspert, 22 694 90 82

Nr druku: 754, 754 S

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

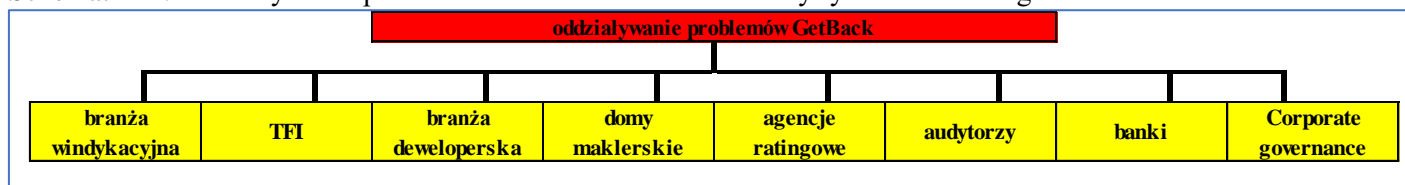
1. Jaki problem jest rozwiązywany?

System finansowy stanowi jeden z podstawowych elementów współczesnej gospodarki rynkowej, którego zadaniem jest umożliwienie rozmieszczania zasobów gospodarczych zarówno w czasie, jak i w przestrzeni, w niepewnym otoczeniu¹. Od jego stanu i skuteczności procedur w dużym stopniu zależy przebieg procesów ekonomicznych w gospodarce. Polski model rynku finansowego spełnia kryteria modelu kontynentalnego, gdzie głównym ośrodkiem są banki, które finansują działalność przedsiębiorstw. Pozostałe źródła finansowania to finansowanie pozabankowe, gdzie dominującym źródłem jest leasing. W finansowaniu przedsiębiorstw znaczenie ma także kapitał pochodzący z emisji obligacji.

Konsekwencją dynamicznego rozwoju rynku finansowego, oferowania przezeń coraz szerszego katalogu usług oraz ich rosnącego skomplikowania jest wzrost ryzyka wystąpienia nieprawidłowości w funkcjonowaniu tego systemu, co może przejawiać się w formie kryzysu finansowego czy zjawisk określanymi mianem afer finansowych.

Sprawa niewypłacalności firmy windykacyjnej GetBack S.A. to w ostatnich kilkunastu latach jedna z najgłośniejszych spraw związanych z działalnością podmiotu polskiego rynku finansowego. Problemy GetBack S.A. miały złożony charakter i nie dotyczyły jedynie samej spółki. Liczba poszkodowanych, ale też skala działalności i powiązań samej spółki z innymi uczestnikami rynku finansowego były przy tym bardzo duże. W wyniku upadłości GetBack S.A. pokrzywdzonych zostało ponad 9 tysięcy osób, które łącznie poniosły straty szacowane na 2,5 miliarda zł². Podobne szacunki przedstawia Stowarzyszenie Poszkodowanych Obligatariuszy GetBack³. W konsekwencji wpływ niewypłacalności GetBack S.A. na funkcjonowanie rynku finansowego należy ocenić, jako istotny, a do tego sprawa ta oddziałuje na różne sektory tego rynku⁴.

Schemat nr 1. Oddziaływanie problemów GetBack na różne obszary rynku finansowego.

Źródło: Waldemar Rogowski, Kamil Gemra „Wpływ przypadku firmy GetBack na polski rynek finansowy”.

Jak wynika z raportu Najwyższej Izby Kontroli, do czasu ujawnienia problemów z płynnością po stronie GetBack S.A. w kwietniu 2018 r. instytucje państwowe nie zapewniły skutecznej ochrony nieprofesjonalnym uczestnikom rynku finansowego przed zagrożeniami wynikającymi z niezgodnej z prawem działalności GetBack S.A. oraz podmiotów oferujących i dystrybuujących papiery wartościowe tej spółki⁵.

Opisywana afera finansowa stanowi argument przemawiający za wzmocnieniem nadzoru nad systemem finansowym. Niemniej konieczne są również takie zmiany legislacyjne, które umożliwią udzielenie pomocy instytucjonalnej osobom poszkodowanym przez podmioty rynku finansowego uwikłane w sprawę GetBack S.A. Tego typu rozwiązania mogą też okazać się niezbędne w podobnych sprawach w przyszłości, gdyż nie da się wykluczyć, że nawet prawidłowo wykonywany nadzór nie zapobiegnie pojawieniu się nowych mechanizmów wdrażanych w celu osiągnięcia nieuzasadnionej korzyści kosztem najsłabszych uczestników rynku finansowego.

¹ R.C. Merton, Operation and Regulation in Financial Intermediation. A Functional Perspective, Stockholm 1993, s. 17–68.

² Źródło: Uchwała Senatu Rzeczypospolitej Polskiej w sprawie ustaleń poczynionych przez Senacki Zespół do spraw Spółki GETBACK S.A.; druk nr 721.

³ Źródło: <https://businessinsider.com.pl/biznes/afery-getback-audytor-spolki-ma-zostac-ukarany/rqcm7bk>

⁴ Źródło: Waldemar Rogowski, Kamil Gemra „Wpływ przypadku firmy GetBack na polski rynek finansowy”.

⁵ Źródło: NIK; „Działalność organów i instytucji państwowych oraz podmiotów organizujących rynek finansowy wobec spółki GetBack S.A., podmiotów oferujących jej papiery wartościowe oraz ją audytujących”; KBF.430.014.2019 Nr ewid. 181/2019/P/112/KBF.

2. Rekomendowane rozwiązanie, w tym planowane narzędzia interwencji, i oczekiwany efekt.

Rekomenduje się projekt ustawy o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych, w którym proponuje się, aby:

- powództwo o roszczenie wynikające z umowy o świadczenie usług lub wykonania czynności na rzecz osoby fizycznej przez instytucję finansową, w rozumieniu art. 4 pkt 4 ustawy z dnia 5 sierpnia 2015 r. o nadzorze makroostrożnościowym nad systemem finansowym i zarządzaniu kryzysowym w systemie finansowym, skierowane przeciwko tej instytucji albo jej następcy prawnemu mogło zostać wytoczone przed sąd właściwy dla miejsca zamieszkania powoda, chyba że właściwość sądu dla dochodzenia takiego roszczenia została określona w przepisach szczególnych; regulacja ta znajdzie zastosowanie także do roszczeń, które powstały przed dniem wejścia w życie projektowanej ustawy, jeżeli powództwo nie zostało wniesione przed tym dniem;
- od pism wnoszonych do sądu w sprawach o roszczenia wynikające z umowy o świadczenie usług lub wykonywania czynności na rzecz osoby fizycznej przez instytucję finansową, w rozumieniu art. 4 pkt 4 ustawy z dnia 5 sierpnia 2015 r. o nadzorze makroostrożnościowym nad systemem finansowym i zarządzaniu kryzysowym w systemie finansowym skierowane przeciwko tej instytucji albo jej następcy prawnemu od strony będącej osobą fizyczną przy wartości przedmiotu sporu lub wartości przedmiotu zaskarżenia wynoszącej ponad 20 000 zł pobierana będzie opłata stała w kwocie 1 000 zł; regulacja ta znajdzie zastosowanie w odniesieniu do pism podlegających opłacie wnoszonych od dnia wejścia w życie projektowanej ustawy.

Oczekuje się, że proponowane rozwiązania umożliwią poszkodowanym przez instytucje finansowe dochodzenie przysługujących im roszczeń oraz że spełnią rolę ochronną w stosunku do najłabszych uczestników tego rynku.

3. Jak problem został rozwiązany w innych krajach, w szczególności krajach członkowskich OECD/UE?

4. Podmioty, na które oddziałuje projekt.

Grupa	Wielkość	Źródło danych	Oddziaływanie
instytucje finansowe (w rozumieniu art. 4 pkt 4 ustawy z dnia 5 sierpnia 2015 r. o nadzorze makroostrożnościowym nad systemem finansowym i zarządzaniu kryzysowym w systemie finansowym) oraz ich następcy prawni			powództwa przeciwko tym podmiotom o roszczenie wynikające z umowy o świadczenie usług lub wykonania czynności na rzecz osoby fizycznej będą mogły być wytaczane przed sąd właściwy dla miejsca zamieszkania powoda, chyba że właściwość sądu dla dochodzenia roszczenia została określona w przepisach szczególnych
osoby fizyczne – strony umów z instytucjami finansowymi			<ul style="list-style-type: none">• ułatwienie w postaci możliwości wytoczenia powództwa przed sąd właściwy dla miejsca zamieszkania powoda, chyba że właściwość sądu dla dochodzenia roszczenia została określona w przepisach szczególnych• obniżenie wysokości opłaty sądowej przy wartości przedmiotu sporu lub wartości przedmiotu zaskarżenia wynoszącej ponad 20 000 zł do kwoty 1 000 zł (opłata stała)
sądy powszechne mające siedziby w Warszawie oraz sądy powszechne mające siedziby poza Warszawą			rozłożenie wpływu spraw o roszczenia dochodzone od instytucji finansowych oraz ich następców prawnych

5. Informacje na temat zakresu, czasu trwania i podsumowanie wyników konsultacji.

Projekt ustawy o zmianie ustawy – Kodeks cywilny, ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych został przesłany następującym podmiotom: Ministrowi Sprawiedliwości; Prokuratorowi Krajowemu; Sądowi Najwyższemu; Naczelnemu Sądowi Administracyjnemu; Krajowej Radzie Sądownictwa; Rzecznikowi Praw Obywatelskich; Prezesowi Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów; Rzecznikowi Finansowemu; Komisji Nadzoru Finansowego; Prokuratorii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej; Ogólnopolskiemu Stowarzyszeniu Sędziów Sądów Administracyjnych; Stowarzyszeniu Sędziów Polskich „Iustitia”; Stowarzyszeniu Sędziów THEMIS; Stowarzyszeniu Prokuratorów „Lex super omnia”; Naczelnej Radzie Adwokackiej; Krajowej Radzie Radców Prawnych; Krajowej Radzie Notarialnej; Krajowej Radzie Komorniczej; Stowarzyszeniu Notariuszy Rzeczypospolitej Polskiej; Federacji Konsumentów; Stowarzyszeniu Konsumentów Polskich; Helsińskiej Fundacji Praw Człowieka. Termin nadesłania opinii wyznaczono do 18 lipca 2022 r.

Minister Sprawiedliwości negatywnie zaopiniował zasadniczy kierunek zmian zaproponowany w projekcie ustawy. Określone w ustawach okresy przedawnienia należy uznać za wystarczające na podjęcie przez uprawnionych czynności w celu dochodzenia roszczeń. Wprowadzenie odrębnej regulacji dotyczącej przedawnienia roszczeń o naprawienie szkody wyrządzonej czynem niedozwolonym, w przypadku, gdy szkoda wynika z czynności bankowej lub nabycia instrumentów finansowych, stawiałaby ww. poszkodowanych w uprzywilejowanej pozycji w stosunku do innych poszkodowanych z tytułu czynów niedozwolonych. W tym miejscu wskazano na zasadę równości wyrażoną w art. 32 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, z którą nierozzerwalnie łączy się zasada niedyskryminacji (art. 32 ust. 2 Konstytucji). Negatywnie oceniono proponowaną w art. 4 normę intertemporalną.

Negatywna ocena dotyczyła także regulacji wprowadzającej właściwość miejscową przemianą, ze względu na szeroki i niejasno sprecyzowany krąg podmiotów podlegających nadzorowi Komisji Nadzoru Finansowego. Zwrócono także uwagę, iż ze względu na dynamikę procesów ekonomicznych katalog ten będzie ulegał stałemu poszerzeniu. Niesprecyzowanie, o jakie czynności wskazanych podmiotów może chodzić, prowadzić będzie do dalszych wątpliwości interpretacyjnych.

Podniesiono także, że wielość podmiotów finansowych w połączeniu z proponowaną w art. 3 wysokością opłaty stałej 1000 zł w sprawach o wartości przedmiotu sporu lub wartości przedmiotu zaskarżenia wynoszącej ponad 20 000 zł może doprowadzić do znacznego, a nawet nadmiernego obciążenia sądów w mniejszych miastach. Dodano, że trudno dostrzec *ratio legis* pobierania obniżonej opłaty, gdy to profesjonalni przedsiębiorcy zawarli umowę, tyle że niemającą dla nich charakteru zawodowego.

Przewodniczący Komisji Nadzoru Finansowego podniósł zastrzeżenia o charakterze fundamentalnym:

- dotyczące instrumentalnego potraktowania instytucji prawa cywilnego mających charakter systemowy,
- dotyczące uprzywilejowania wybranej grupy podmiotów i dyskryminacji innych grup,
- dotyczące naruszenia pewności prawa przez nieuzasadnioną ingerencję w istniejące stosunki prawne,
- braku analizy skutków projektowanej regulacji.

Ponadto UKNF przesyłał zestawienie najważniejszych regulacji dotyczących zwiększenia bezpieczeństwa rynku finansowego, w których opracowanie zaangażowany był Urząd Komisji Nadzoru Finansowego i które weszły w życie w ostatnich latach w związku z ujawnieniem nieprawidłowości związanych z działalnością GetBack S.A. Zestawienie zostało uzupełnione o propozycje rozwiązań mające na celu zwiększenie szeroko rozumianego bezpieczeństwa rynku finansowego, co do których proces legislacyjny nie został zakończony.

Rzecznik Finansowy kierunkowo pozytywnie ocenił projekt ustawy. Niemniej, zdaniem Rzecznika, wymaga on doprecyzowania w następujących aspektach:

- projektowany przepis art. 1 dotyczy jedynie roszczeń konsumentów i nie uwzględnia tego, że nie wszyscy poszkodowani GetBack S.A. byli konsumentami, a z przepisów powinni skorzystać wszyscy poszkodowani,
- zmiana dotycząca właściwości miejscowej przemianą ułatwi dochodzenie roszczeń, jednakże warto zastanowić się nad zasięgiem proponowanego rozwiązania; zwrócono uwagę, że w przypadku roszczeń wynikających z umów ubezpieczenia, obowiązują szczególne w stosunku do kodeksu postępowania cywilnego regulacje dotyczące właściwości miejscowej sądu,
- pojęcie „czynności podmiotu finansowego” nie jest odrębnie zdefiniowane – jest to pojęcie szerokie i stwarzające pole do wątpliwości interpretacyjnych; przepis powinien obejmować roszczenia wszystkich podmiotów, których działania miały charakter nieprofesjonalny.

Polska Izba Ubezpieczeń (PIU) wniosła o wyłączenie zakładów ubezpieczeń z katalogu podmiotów objętych projektem. PIU zwróciła uwagę, iż przedmiotowa regulacja nie powinna dotyczyć tych podmiotów, dla których ustawy przewidują odrębne szczegółowe regulacje, tj. prowadzących działalność ubezpieczeniową. Właściwość sądu w sprawach o roszczenia dochodzone od zakładów ubezpieczeń została uregulowana odrębnie i przepisy obowiązujące w tym zakresie gwarantują dalej idącą ochronę. W odniesieniu do projektowanego *art. 13a ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych*; zwrócono uwagę, że taka zmiana może powodować eskalację procesów sądowych i wysokości roszczeń procesowych. Podniesiono także, iż projektowana regulacja prowadzi do powstania sytuacji nierównego traktowania w zakresie prawa do

sądu, gdyż uprzywilejowuje klientów podmiotów wskazanych w projekcie umożliwiając im dochodzenie roszczeń na podstawie niższych opłat sądowych. PIU zgłosiła także postulat doprecyzowania pojęcia „czynności podmiotu rynku finansowego” w taki sposób, by jednoznacznie zostało wskazane w projektowanej ustawie, jakie czynności uprawniają do skorzystania z wprowadzanych nią rozwiązań.

Ogólnopolskie Stowarzyszenie Sędziów Sądów Administracyjnych pozytywnie oceniło projekt ustawy, stwierdzając, że przewidywane rozwiązania zwiększają gwarancje konstytucyjnego prawa do sądu, pozwolą na skuteczniejsze dochodzenie roszczeń oraz na bardziej równomierne rozłożenie obciążeń sądów okręgowych. Jedynym niebezpieczeństwem, jakie jest związane ze zmianą właściwości miejscowej sądów, może być powstanie, w krótkim okresie, rozbieżności w orzecznictwie.

Stowarzyszenie Sędziów Polskich „Justitia” stwierdziło, że zakładane przez projektodawców zwiększenie efektywności ochrony prawnej udzielanej konsumentom usług finansowych zasługuje na pełną aprobatę. Co prawda projektowana regulacja nie rozwiązuje problemu zasygnalizowanego w uzasadnieniu, jakim jest nieposiadanie przez podmioty zobowiązane do naprawienia szkody nabywców obligacji GetBack S.A. środków na zaspokojenie tych roszczeń, jednakże walory projektowanych zmian mogą ujawnić się w przyszłości, polepszając sytuację prawną konsumentów dokonujących czynności z podmiotami rynku finansowego. Wskazano, że zastrzeżenia budzi posłużenie się nieprecyzyjnym pojęciem „podmiotu rynku finansowego” podlegającego nadzorowi, co znacząco utrudni lub nawet uniemożliwi przeciętnemu konsumentowi ustalenie jego sytuacji prawnej i efektywną realizację prawa do sądu. Niejasność zastosowanego odesłania może być źródłem licznych rozbieżności w orzecznictwie. Wskazano także, że pogłębionej analizie wymaga zasadność posłużenia się przez projektodawcę pojęciem „czynności podmiotu finansowego”, gdyż może ono stworzyć pole dla dalszych wątpliwości. Ponadto przedstawiono uwagi szczegółowe.

Krajowa Rada Komornicza nie zgłosiła zastrzeżeń odnośnie do projektowanych rozwiązań. Zgłosiła jednak następujące uwagi:

- odrębne regulacje odnoszące się do poszczególnych kategorii roszczeń należy wprowadzać z dużą ostrożnością, by nie doprowadzić do nieuzasadnionego różnicowania poszczególnych podmiotów prawa, albowiem prowadzić to może do naruszenia konstytucyjnej zasady równości wobec prawa,
- wyeliminowanie w treści nowelizowanego art. 442¹ § 5 k.c. przesłanki uzależniającej upływ terminu przedawnienia od powzięcia wiedzy o szkodzie i o osobie obowiązanej do jej naprawienia prowadzi do skrócenia, a nie do wydłużenia terminu przedawnienia.

Sąd Najwyższy, Naczelny Sąd Administracyjny, Krajowa Rada Sądownictwa, Rzecznik Obywatelski, Stowarzyszenie Notariuszy Rzeczypospolitej Polskiej nie zgłosili uwag.

W dniach 19 lipca 2022 r. i 7 września 2022 r. Komisja Budżetu i Finansów Publicznych, Komisja Praw Człowieka, Praworządności i Petycji oraz Komisja Ustawodawcza przeprowadziły I czytanie projektu. Komisje wniosły do pierwotnej propozycji poprawki polegające na skreśleniu zmiany odnoszącej się do instytucji przedawnienia roszczeń uregulowanej w *ustawie z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny*, nadaniu nowego brzmienia przepisom nowelizującym *ustawę z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego* oraz *ustawę z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych*, jak również poprawki o charakterze wynikowym.

6. Wpływ na sektor finansów publicznych.

(ceny stałe z 2022 r.)	Skutki w okresie 10 lat od wejścia w życie zmian [mln zł]											
	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Łącznie (0-10)
Dochody ogółem	0	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.
Wydatki ogółem	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Saldo ogółem	0	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.

Źródła finansowania	
Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń	<p>Zgodnie z projektem ustawy od pism wnoszonych do sądu w sprawach o roszczenia wynikające z umowy o świadczenie usług lub wykonywania czynności na rzecz osoby fizycznej przez instytucję finansową, w rozumieniu art. 4 pkt 4 <i>ustawy z dnia 5 sierpnia 2015 r. o nadzorze makroostrożnościowym nad systemem finansowym i zarządzaniu kryzysowym w systemie finansowym</i> skierowane przeciwko tej instytucji albo jej następcy prawnemu od strony będącej osobą fizyczną przy wartości przedmiotu sporu lub wartości przedmiotu zaskarżenia wynoszącej ponad 20 000 zł pobierana będzie opłata stała w kwocie 1 000 zł, a nie jak dotychczas opłata stosunkowa mogąca sięgać nawet 200 000 zł.</p> <p>Dostępne dane statystyczne odnośnie do liczby pozwów oraz wielkości zgłoszonych roszczeń prezentują wielkości ogółem. Na ich podstawie nie można precyzyjnie oszacować skutków dla zbioru zdefiniowanego w projektowanej ustawie. Sporządzony rachunek skutków na danych ogółem i wielkościach przeciętnych należałoby odpowiednio zmniejszyć.</p>

W związku z tym można zakładać, że zmniejszenie dochodów z tytułu wnoszonych opłat sądowych będzie niższe niż **17,6 mln zł na rok**, gdy rynek finansowy będzie funkcjonował bez poważnych zakłóceń. Jednakże wielkość ta może znacząco wzrosnąć w razie wystąpienia poważnego zaburzenia na rynku, wówczas jak wynika z danych za lata 2017–2021, może nastąpić znaczący wzrost liczby pozwów i kwot dochodzonych w nich roszczeń, w konsekwencji skutki wynikające ze zmniejszenia wysokości pobieranej opłaty będą istotnie wyższe.

Tabela nr 1: Liczba pozwów i kwota zgłoszonych roszczeń w latach 2017–2021.

	jedn.	2017	2018	2019	2020	2021
liczba pozwów	[tys.]	44,5	42,3	43,5	57,1	90,3
kwota zgłoszonych roszczeń	[mln zł]	2 462,9	1 472,0	1 687,6	5 156,9	9 907,7

Źródło: Sprawozdania z działalności Rzecznika Finansowego

W załączniku do OSR zamieszczono rachunek przedstawiający sposób oszacowania skutków.

7. Wpływ na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym funkcjonowanie przedsiębiorców oraz na rodzinę, obywateli i gospodarstwa domowe.

Skutki

Czas w latach od wejścia w życie zmian		0	1	2	3	5	10	Łącznie (0-10)
W ujęciu pieniężnym (w mln zł, ceny stałe z 2022 r.)	duże przedsiębiorstwa	0	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw	0	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe	0	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.
W ujęciu niepieniężnym	duże przedsiębiorstwa	Projektowana ustawa będzie oddziaływała na przedsiębiorstwa prowadzone przez osoby fizyczne .						
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw							
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe	<p>Poprawa w zakresie dostępu do sądu – wprowadzenie właściwości przemiennej sądu będzie szczególnie korzystne dla osób starszych, gdyż sprawa będzie mogła być wytoczona przed sąd właściwy dla miejsca zamieszkania powoda. Ponadto do kwoty 1 000 zł zostanie obniżona wysokość opłaty sądowej przy wartości przedmiotu sporu lub wartości przedmiotu zaskarżenia wynoszącej ponad 20 000 zł.</p> <p>Projektowana ustawa spowoduje zmniejszenie wydatków osób fizycznych ponoszonych z tytułu wnoszonych opłat sądowych. Szacuje się, że w okresie, kiedy rynek finansowy będzie funkcjonował bez znaczących zakłóceń, zmniejszenie wydatków może wynosić poniżej 17,6 mln zł na rok. Oszczędności te jednak będą znacznie wyższe w okresie, gdy na rynku finansowym wystąpi poważne naruszenie reguł. Wówczas, jak wynika z danych za lata 2017–2021, liczba pozwów i suma kwot zgłoszonych roszczeń ulegają znaczącemu wzrostowi.</p>						

Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń

8. Zmiana obciążeń regulacyjnych (w tym obowiązków informacyjnych) wynikających z projektu.

Brak wpływu.

9. Wpływ na rynek pracy.

Brak skutków.

10. Wpływ na pozostałe obszary.

- środowisko naturalne
 sytuacja i rozwój regionalny
 inne: wymiar sprawiedliwości

- demografia
 mienie państwowe

- informatyzacja
 zdrowie

Regulacja wprowadzająca właściwość miejscową przemienną sądu w sprawach o roszczenia wynikające z czynności podmiotów rynku finansowego spowoduje, że powództwa przeciwko tym podmiotom oraz ich następcom prawnym będzie można wytaczać również przed sądem właściwym dla miejsca zamieszkania albo siedziby powoda. Uwzględniając koncentrację podmiotów świadczących usługi finansowe w Warszawie i liczbę sędziów w Warszawie (wg stanu na koniec 2020 r. w Sądzie Okręgowym w Warszawie było 300 sędziów⁶, co – przy liczbie 2 546 sędziów sądów okręgowych ogółem⁷ – stanowi 12% kadry sędziowskiej), można wnioskować, że regulacja spowoduje odciążenie sądów powszechnych przesunięciem części wpływu w tego typu sprawach do sądów mających siedziby poza Warszawą i tym samym odciążenie sądów warszawskich. Pośrednio może się to przyczynić do skrócenia okresu oczekiwania na rozpoznanie pojedynczej sprawy.

Na koniec maja 2022 r. w rejestrze REGON było zarejestrowanych 508,6 tys. podmiotów gospodarki narodowej z terenu Warszawy⁸. W relacji do wszystkich podmiotów zarejestrowanych w kraju (4 886,5 tys.) udział podmiotów z terenu Warszawy wynosił ok. 10%. Jednakże, jeżeli krąg podmiotów zostanie ograniczony do przedsiębiorstw działających tylko w sektorze finansowym, wówczas okazuje się, że Warszawa stanowi główne miejsce lokalizacji siedzib dla firm świadczących usługi finansowe, bowiem tu swoje siedziby ma:

- dwanaście największych banków funkcjonujących w Polsce⁹,
- 5 największych zakładów działu I (zakłady ubezpieczeń na życie), których udział w rynku wynosi 66%¹⁰,
- w przypadku przedsiębiorstw łączących usługi finansowe z innowacyjnymi technologiami (rynek FinTech) – ok. 45% wszystkich krajowych firm określanych, jako startups¹¹.

11. Planowane wykonanie przepisów aktu prawnego.

Projektowane rozwiązania wejdą w życie po upływie 30 dni od dnia ogłoszenia ustawy.

12. W jaki sposób i kiedy nastąpi ewaluacja efektów projektu oraz jakie mierniki zostaną zastosowane?

Projektowana ustawa powinna podlegać ewaluacji po upływie 3 lat.

13. Załączniki (istotne dokumenty źródłowe, badania, analizy itp.).

Skutki finansowe wynikające ze zmniejszenia wysokości opłaty.

Podmioty rynku finansowego podlegające nadzorowi KNF.

⁶ Źródło: <https://bip.warszawa.so.gov.pl/artykuly/311/lista-sedziow>

⁷ Źródło: GUS; „Rocznik Statystyczny Rzeczypospolitej Polskiej 2021”; tabl. 17 (90).

⁸ Źródło: Urząd Statystyczny w Warszawie; „Statystyka Warszawy Nr 5/2022”.

⁹ Źródło: Tomoyuki (Tom) Hashimoto, Linacre College; University of Oxford August 2020; “Financial Centre Development in Central and Eastern Europe; The Rise of Warsaw and the Hierarchy of Regional Financial Centres”.

¹⁰ Źródło: Komisja Nadzoru Finansowego; „Raport o stanie sektora ubezpieczeń po IV kwartale 2019 roku.”

¹¹ Źródło: Flanders Investment & Trade Market Survey; “FinTech in Poland”.

Skutki finansowe wynikające ze zmniejszenia wysokości opłaty

Zgodnie z projektem ustawy, od pism wnoszonych do sądu przez stronę będącą osobą fizyczną w sprawach o roszczenia wynikające z umowy o świadczenie usług lub wykonywania czynności przez instytucję finansową albo jej następcy prawnemu (a nie tylko w sprawach o roszczenia wynikające z czynności bankowych) przy wartości przedmiotu sporu lub wartości przedmiotu zaskarżenia wynoszącej ponad 20 000 zł ma być pobierana opłata stała w kwocie 1 000 zł, a nie jak dotychczas opłata stosunkowa mogąca sięgać nawet 200 000 zł.

Dostępne dane statystyczne odnośnie do liczby pozwów oraz wielkości zgłoszonych roszczeń prezentują wielkości ogółem. Na ich podstawie nie można precyzyjnie oszacować skutków dla zbioru zdefiniowanego w projektowanej ustawie. Sporządzony rachunek skutków na danych ogółem i wielkościach przeciętnych należałoby odpowiednio zmniejszyć. W związku z tym można zakładać, że zmniejszenie dochodów z tytułu wnoszonych opłat sądowych będzie niższe niż **17,6 mln zł na rok**, w okresie, kiedy rynek finansowy będzie funkcjonował bez zakłóceń. Jak wynika jednakże z danych zamieszczonych w tabeli nr 1, wielkość ta może znacząco wzrosnąć w razie wystąpienia poważnego zaburzenia na rynku, skutkującego znaczącym wzrostem liczby pozwów i kwot dochodzonych w nich roszczeń.

Tabela nr 2: Liczba pozwów i kwota zgłoszonych roszczeń w latach 2017–2021.

	jedn.	2017	2018	2019	2020	2021
liczba pozwów	[tys.]	44,5	42,3	43,5	57,1	90,3
kwota zgłoszonych roszczeń	[mln zł]	2 462,9	1 472,0	1 687,6	5 156,9	9 907,7

Źródło: Sprawozdania z działalności Rzecznika Finansowego.

Tabela nr 3: Szacunek skutków regulacji wynikających z przepisów o obniżeniu wysokości opłaty od pism wnoszonych do sądu w sprawach o roszczenie z umowy o świadczenie usług lub wykonywania czynności przez instytucje instytucje finansowe.

	jedn.	2017	2018	2019	2020	2021	komentarz
dane ogółem dla podmiotów nadzorowanych przez KNF							
liczba pozwów ogółem	[tys.]	44,5	42,3	43,5	57,1	90,3	Rzecznik Finansowy
kwota zgłoszonych roszczeń ogółem	[mln zł]	2 462,9	1 472,0	1 687,6	5 156,9	9 907,7	
sektor bankowo-kapitałowy							
liczba pozwów ogółem	[tys.]	4,0	4,7	8,3	20,7	60,7	Rzecznik Finansowy
kwota zgłoszonych roszczeń	[mln zł]	1 623,0	639,6	782,4	4 361,3	9 276,0	
sektor ubezpieczeniowo-emerytalny							
liczba pozwów ogółem	[tys.]	40,5	37,6	35,6	36,4	29,6	Rzecznik Finansowy
kwota zgłoszonych roszczeń	[mln zł]	839,8	832,4	905,2	795,6	631,8	
obliczenia				komentarz			
sektor bankowo-kapitałowy	[tys.]	6	średnia liczba wystąpień do sądów w latach 2017 - 2019				
sektor ubezpieczeniowo-emerytalny		36	średnia liczba wystąpień do sądów w latach 2017 - 2021				
sektor bankowo-kapitałowy	[mln zł]	1 015	średnia kwota zgłoszonych roszczeń w latach 2017 - 2019				
sektor ubezpieczeniowo-emerytalny		801	średnia kwota zgłoszonych roszczeń w latach 2017 - 2021				
sektor bankowo-kapitałowy	[tys. zł]	179	średnia wielkość zgłoszonego roszczenia > niż 20 tys. zł opłata 5%				
sektor ubezpieczeniowo-emerytalny		22	średnia wielkość zgłoszonego roszczenia > niż 20 tys. zł opłata 5%				
założenie							
wysokość opłaty	[%]	5%	scenariusz bazowy; wg obowiązujących przepisów				
	[zł]	1 000	scenariusz po wejściu w życie ustawy; wg projektowanej ustawy				
obliczenia skutków regulacji							
oszacowana wysokość wnoszonych opłat	[mln zł/rok]	59,2	scenariusz bazowy; wg obowiązujących przepisów				
		41,6	scenariusz przebiegu procesu po wejściu w życie ustawy				
skutki regulacji		-17,6	niższe opłaty wnoszone przez powodów				

Źródło: Obliczenia własne.

Dane źródłowe. Podstawowe dane wykorzystane w analizie pochodzą ze sprawozdań z działalności Rzecznika Finansowego za lata 2017–2021 oraz danych przesłanych przez Rzecznika Finansowego w procesie konsultacji projektu ustawy. Kształtowanie się wartości roszczeń zgłoszonych w pozwach i kwotach zasądzonych od podmiotów rynku finansowego w latach 2017–2021 przedstawiono są w poniższej tabeli nr 4. Dane te zostały pozyskane na podstawie art. 33 pkt 3 ustawy o rozpatrywaniu reklamacji przez podmioty rynku finansowego i o Rzeczniku Finansowym.

Tabela nr 4: Wartości roszczeń zgłoszonych w pozwach i kwotach zasądzonych od podmiotów rynku finansowego w latach 2017–2021.

	Segment rynku finansowego	Wartość zgłoszonych w pozwach roszczeń tys. PLN	Kwoty zasądzone prawomocnymi orzeczeniami sądów tys. PLN
2021	Rynek bankowo-kapitałowy	9 275 976,1	245 013,4
	Rynek ubezpieczeniowo-emerytalny	631 810,7	195 294,6
	Ogółem	9 907 786,8	440 308
2020	Rynek bankowo-kapitałowy	4 361 342,4	17 148,9
	Rynek ubezpieczeniowo-emerytalny	795 613,5	159 835,3
	Ogółem	5 156 955,9	176 984,2
2019	Rynek bankowo-kapitałowy	782 436,5	13 697,4
	Rynek ubezpieczeniowo-emerytalny	905 150,7	123 717,2
	Ogółem	1 687 587,2	137 614,6
2018	Rynek bankowo-kapitałowy	639 640,0	5 481,8
	Rynek ubezpieczeniowo-emerytalny	832 378,4	157 887,6
	Ogółem	1 472 018,4	163 369,4
2017	Rynek bankowo-kapitałowy	1 623 029,4	4 262,4
	Rynek ubezpieczeniowo-emerytalny	839 849,1	162 206,2
	Ogółem	2 462 878,5	166 468,6

Źródło: konsultacje projektu ustawy, załącznik do stanowiska Rzecznika Finansowego.

Metodologia. W latach 2017–2021 liczba pozwów wnoszonych do sądów ulegała dość dużym wahaniom. W latach 2017–2019 kształtowała się na ustabilizowanym poziomie ok. 43 tys./rok, jednakże w latach 2020 i 2021 nastąpił znaczący wzrost. W 2020 r. liczba pozwów wzrosła do 57 tys., a w 2021 r. osiągnęła wielkość 90,3 tys. Z analizy kształtowania się tej wielkości w podziale na sektory (sektor bankowo-kapitałowy i sektor ubezpieczeniowo-emerytalny) można wyciągnąć wniosek, że zmiana liczby pozwów skierowanych do sądów została spowodowana przez wzrost wystąpień odnotowany w sektorze bankowo-kapitałowym.

Tabela nr 5: Liczba pozwów [tys.].

	2017	2018	2019	2020	2021
ogółem	44,5	42,3	43,5	57,1	90,3
sektor bankowo-kapitałowy	4,0	4,7	8,3	20,7	60,7
sektor ubezpieczeniowo-emerytalny	40,5	37,6	35,6	36,4	29,6

Źródło: Sprawozdania z działalności Rzecznika Finansowego.

Ponadto z analizy danych statystycznych obrazujących liczbę pozwów kierowanych do sądów oraz kwot zgłoszonych roszczeń w stosunku do podmiotów finansowych można także wyciągnąć wniosek, że wielkości te są stabilne w warunkach normalnie funkcjonującego rynku, natomiast podlegają silnemu wzrostowi w razie wystąpienia zdarzenia wyjątkowego. Naruszenia prawa skutkują znaczącym wzrostem liczby procesów sądowych i wysokości roszczeń zgłaszanych przez poszkodowanych klientów.

W związku z tym zachodzi konieczność przyjęcia następującego podejścia do szacowania skutków regulacji obniżenia wysokości wnoszonej opłaty przez powodów:

- należy obliczyć skutki w warunkach normalnie funkcjonującego rynku finansowego, bez zakłóceń spowodowanych wystąpieniem zdarzenia wyjątkowego,
- należy uwzględnić odmienność sektora bankowo-kapitałowego i sektora ubezpieczeniowo-emerytalnego w powyższym zakresie,
- należy dokonać analizy wrażliwości wyniku (oszacowanych skutków).

W przypadku projektowanej ustawy szacowanie skutków regulacji polega na obliczeniu różnicy pomiędzy sumą opłat, jakie zostałyby wniesione przez osoby składające pozwy do sądów w warunkach obowiązywania obecnych przepisów, oraz sumą opłat, jakie zostałyby wniesione w razie wejścia w życie projektowanych przepisów.

- kalkulacja opłat sądowych w scenariuszu bazowym:

Dochód z tytułu opłat, które zostałyby wniesione zgodnie z obowiązującymi przepisami, można oszacować jako iloczyn liczby pozwów składanych do sądów i przeciętnej kwoty zgłaszanych roszczeń. Z uwagi na to, że przeciętna kwota zgłaszanych roszczeń kształtuje się powyżej progu 20 tys. zł, i to zarówno w sektorze bankowo-kapitałowym jak i ubezpieczeniowo-emerytalnym, w obliczeniach należy uwzględnić opłatę w wysokości 5% przeciętnej kwoty zgłaszanych roszczeń.

Ponadto w obliczeniach trzeba uwzględnić obowiązującą niższą opłatę przewidzianą w przypadku sektora bankowego. Z danych zamieszczonych w sprawozdaniu Rzecznika Finansowego¹² wynika, że udział spraw sądowych wnoszonych przez klientów podsektora kapitałowego w liczbie spraw wnoszonych przez klientów sektora bankowo-kapitałowego może wynosić ok. 30%. Dlatego też wysokość opłaty pobieranej w sektorze bankowo-kapitałowym należy obliczyć w następujący sposób: dla 30% pozwów będzie to iloczyn przeciętnej kwoty zgłaszanych roszczeń i liczby 0,05 (5%) pomnożony przez liczbę pozwów, a dla pozostałych 70% – iloczyn kwoty 1000 zł oraz liczby pozwów.

- kalkulacja opłat sądowych w scenariuszu zakładającym wejście w życie projektowanej ustawy:

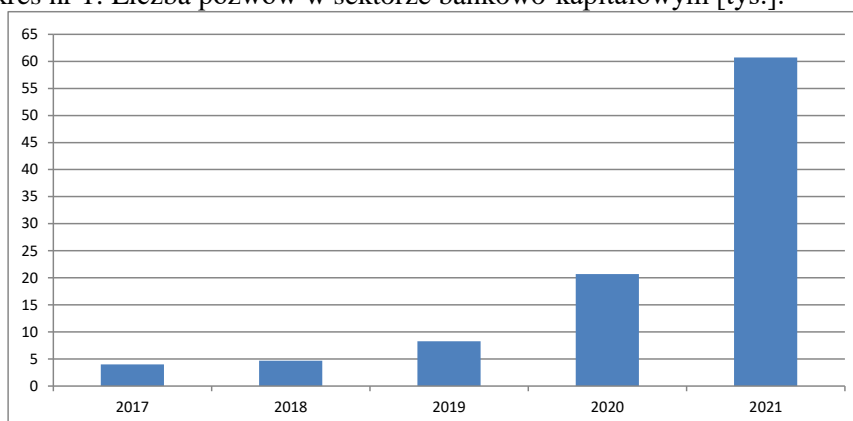
Dochód z tytułu opłat, które zostaną wniesione, oblicza się jako iloczyn liczby wnoszonych pozwów i liczby odpowiadającej wysokości pobieranej opłaty, która w tym przypadku wynosiłaby 1000 zł od pozwu.

Pozostałe założenia przyjęte do obliczeń:

- **liczba pozwów skierowanych do sądów w sektorze bankowo-kapitałowym** – w latach 2017–2021 liczba wnoszonych pozwów ulegała znaczącym zmianom (duży wzrost w tym zakresie odnotowano w 2020 r. i 2021 r.).

Rachunek został sporządzony przy założeniu, że w warunkach normalnie funkcjonującego rynku wielkość ta będzie kształtowała się na poziomie przeciętnej liczby pozwów skierowanych do sądów w latach 2017–2019 (ok. 6 tys.).

Wykres nr 1: Liczba pozwów w sektorze bankowo-kapitałowym [tys.].

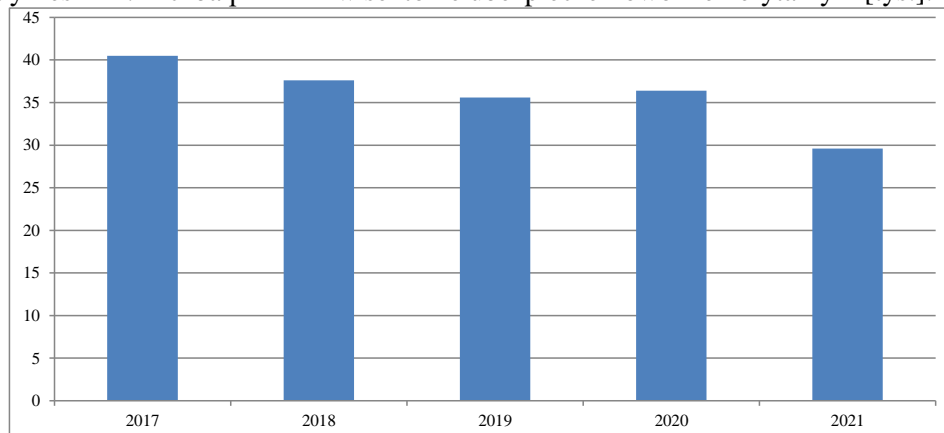

Źródło: Sprawozdania z działalności Rzecznika Finansowego.

¹² Źródło: Rzecznik Finansowy „Sprawozdaniu z działalności Rzecznika Finansowego w 2021 r. oraz uwagi o stanie przestrzegania prawa interesów klientów rynku finansowego i sprawozdania z działalności w 2021 r. finansowanej ze środków Funduszu Edukacji Finansowej wraz z informacją o wykorzystaniu Funduszu”.

- **liczba pozwów skierowanych do sądów w sektorze ubezpieczeniowo-emerytalnym** – w latach 2017–2021 liczba ta kształtowała się na zbliżonym poziomie; nie odnotowano znaczących wahań w tym zakresie. Do obliczeń przyjmuje się wielkość na poziomie średniej dla lat 2017–2021 (ok. 36 tys.).

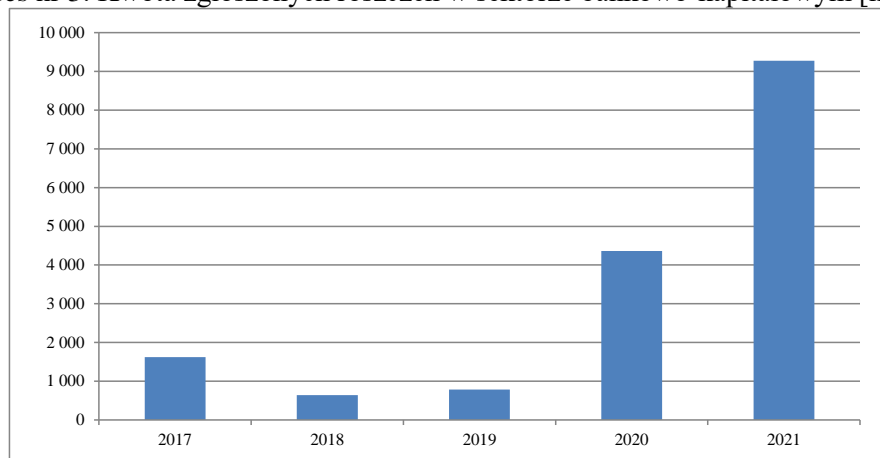
Wykres nr 2: Liczba pozwów w sektorze ubezpieczeniowo – emerytalnym [tys.].

Źródło: Sprawozdania z działalności Rzecznika Finansowego.

- **wielkość zgłoszonych roszczeń w sektorze bankowo-kapitałowym** – w latach 2017–2021 wielkość ta ulegała znaczącym zmianom: od roku 2017 do roku 2019 kształtowała się na zbliżonym poziomie, tj. ok. 1 mld zł, natomiast w latach 2020–2021 znacząco wzrosła, tzn. do 4,3 mld zł w 2020 r. i aż 9,3 mld zł w 2021 r. Rachunek został sporządzony przy założeniu, że w warunkach normalnie funkcjonującego rynku wielkość ta będzie kształtowała się na poziomie przeciętnej kwoty zgłoszonych roszczeń w latach 2017–2019 (ok. 1 015 mln zł).

Wykres nr 3: Kwota zgłoszonych roszczeń w sektorze bankowo-kapitałowym [mln zł].

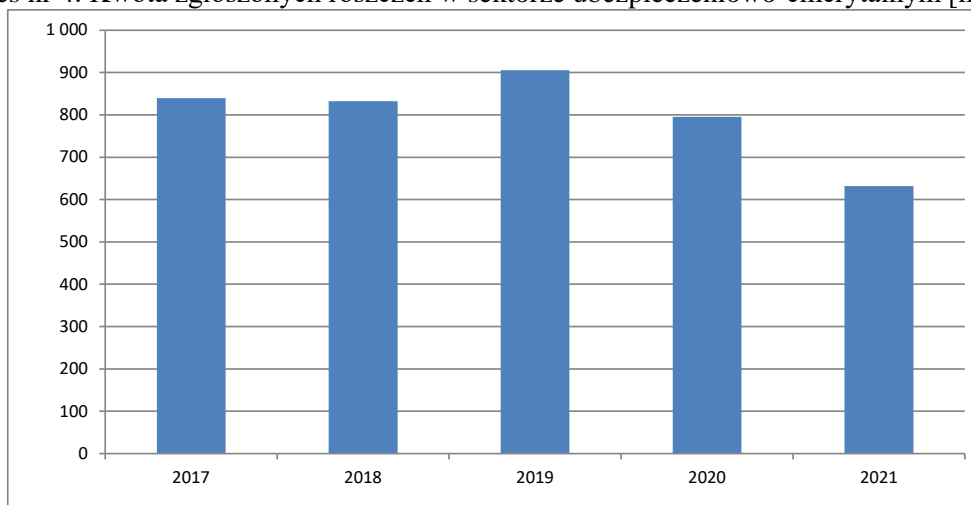

Źródło: Sprawozdania z działalności Rzecznika Finansowego.

- **średnią wielkość zgłoszonego roszczenia w sektorze bankowo-kapitałowym** przyjmuje się na poziomie ok. 179 tys. zł,

- **wielkość zgłoszonych roszczeń w sektorze ubezpieczeniowo-emerytalnym** – w latach 2017–2021 kwoty zgłoszonych roszczeń nie ulegały znaczącym zmianom. W związku z tym do obliczeń przyjmuje się wielkość tej zmiennej na poziomie przeciętnej wielkości zgłoszonych roszczeń w latach 2017–2021 (801 mln zł),

Wykres nr 4: Kwota zgłoszonych roszczeń w sektorze ubezpieczeniowo-emerytalnym [mln zł].

Źródło: Sprawozdania z działalności Rzecznika Finansowego.

- **średnią wielkość zgłoszonego roszczenia w sektorze ubezpieczeniowo-emerytalnym** przyjmuje się na poziomie ok. 22 tys. zł.

Podmioty rynku finansowego podlegające nadzorowi KNF

Projektowana ustawa będzie dotyczyć szerokiego kręgu podmiotów świadczących usługi finansowe. Według danych opublikowanych przez KNF liczba podmiotów podlegających nadzorowi KNF na koniec grudnia 2021 r. wynosiła 292 310.

Tabela nr 6: Liczba podmiotów podlegających nadzorowi KNF według stanu na 31 grudnia 2021 r.

Banki komercyjne (w tym 2 banki zrzeszające)	30
Bank państwowy	1
Banki spółdzielcze	511
Przedstawicielstwa banków zagranicznych i instytucji kredytowych	9
System Ochrony Instytucjonalnej (IPS)	2
Spółdzielcze kasy oszczędnościowo-kredytowe, Krajowa Spółdzielcza Kasa Oszczędnościowo-Kredytowa	23
Krajowe instytucje płatnicze	40
Instytucje pieniądza elektronicznego	1
Dostawcy świadczący wyłącznie usługę dostępu do informacji o rachunku	11
Małe instytucje płatnicze	117
Biura usług płatniczych	1 270
Pośrednicy kredytu hipotecznego	856
Agenci pośredników kredytu hipotecznego	7 739
Domy maklerskie	36
Banki prowadzące działalność maklerską	9
Agenci firm inwestycyjnych	264
Banki powiernicze	11
Podmioty infrastruktury rynku kapitałowego (Giełda Papierów Wartościowych w Warszawie S.A., Krajowy Depozyt Papierów Wartościowych S.A., KDPW CCP S.A., BondSpot S.A.)	4
Emitenci, których instrumenty finansowe zostały dopuszczone do obrotu na rynku regulowanym, w tym: - emitenci akcji, dla których Polska jest państwem macierzystym - emitenci obligacji i listów zastawnych - emitenci zagraniczni	476
Emitenci, których papiery wartościowe są wprowadzone do alternatywnego systemu obrotu	463
Fundusze inwestycyjne	706
Towarzystwa funduszy inwestycyjnych	57
Zarządzający ASI	269
Inne podmioty prowadzące obsługę funduszy inwestycyjnych lub alternatywnych funduszy inwestycyjnych, w tym podmioty, którym zostało powierzony wykonywanie obowiązków towarzystwa funduszy inwestycyjnych lub zarządzającego ASI w rozumieniu ustawy o funduszach inwestycyjnych	240
Podmioty infrastruktury rynku towarowego (Towarowa Giełda Energii S.A., Izba Rozliczeniowa Giełd)	2
Towarowe domy maklerskie	1
Podmioty posiadające zezwolenie na prowadzenie rachunków lub rejestrów towarów giełdowych	57
Otwarte fundusze emerytalne	10
Powszechne towarzystwa emerytalne	10
Pracownicze fundusze emerytalne	2
Pracownicze towarzystwa emerytalne	2
Depozytariusze funduszy emerytalnych	6
Agenci transferowi funduszy emerytalnych	7
Dobrowolne fundusze emerytalne	7
Dobrowolne fundusze emerytalne zdefiniowanej daty	18
Zakłady ubezpieczeń działu I (ubezpieczenie na życie)	25
Zakłady ubezpieczeń działu II (ubezpieczenia osobowe oraz majątkowe) oraz zakład reasekuracji	32
Brokerzy ubezpieczeniowi, w tym - osoby fizyczne - osoby prawne	1 426, w tym: 882 544
Brokerzy reasekuracyjni, w tym - osoby fizyczne - osoby prawne	57, w tym: 14 43
Agenci ubezpieczeniowi	30 467
Osoby wykonujące czynności agencyjne	247 036

Zródło: Urząd Komisji Nadzoru Finansowego; „Sprawozdanie z działalności Urzędu Komisji Nadzoru Finansowego oraz Komisji Nadzoru Finansowego w 2021 roku”.